

УДК: 502.171:546.212

626/628

Bibliid 1451-3188, 21 (2022)

Год XXI, бр. 80, стр. 209–218

Изворни научни рад

Рад примљен 6. 11. 2022. године

Рад одобрен 15. 11. 2022. године

DOI: https://doi.org/10.18485/iipe_ez.2022.21.80.13

ГЕОПОЛИТИЧКИ И БЕЗБЕДНОСНИ ЗНАЧАЈ ВОДЕ КАО ЕСЕНЦИЈАЛНОГ РЕСУРСА 21. ВЕКА

Слободан НЕШКОВИЋ¹

Апстракт: Вода представља природни ресурс који је од есенцијалног значаја за опстанак човечанства. У савременом геополитичком и безбедносном окружењу, вода постаје стратешки битан природни ресурс чија експлоатација одређује правце друштвеног развоја, али и друштвених криза, политичких спорова, па чак и оружаних сукоба. Фокусирајући се на значај воде на почетку 21. века, аутор у расправи разматра безбедносне проблеме везане са управљањем и заштитом вода. Ова тема постаје све више актуелна током процеса приступања Европској унији (ЕУ), будући да су проблеми везани за заштиту вода, и животне средине уопште постали све израженији. Следствено је и испуњење безбедносних стандарда ЕУ у области вода све важнији услов европских интеграција. Полазећи од претпоставке по којој ће вода временом постати један од највећих геополитичких и безбедносних изазова за читав свет, аутор долази до закључка да за њено рационално коришћење ваља унети нешто више реда, тј. правила која би била примењена на унутрашњем плану како би државе могле оптимално располагати водним ресурсима. Посебни напори који се чине на нивоу ЕУ и Уједињених нација, али и других релевантних међународних организација и тела, само говоре у прилог оваквом размишљању које води рачуна о очувању националних интереса и међународне безбедности.

Кључне речи: Геополитика, безбедност, вода, стратегија, ЕУ, Уједињене нације.

¹ Универзитет Привредна академија у Новом Саду, Факултет за европске правно-политичке студије, Универзитет „Свети Кирил и Методиј“ Велико Трново, Бугарска.
Е-маил: slobneskovic@gmail.com

1) УВОД

Са глобализацијом и применом нових технологија, човечанство се сусреће са новим изазовима. Један од тих изазова свакако јесте проблем еколошке безбедности. Вода, као природни и стратешки ресурс, постаје све више фактор од којег зависи ова безбедност као део националне безбедности једне државе. Историја на много примера показује да је вода била и остала „мајка живота” на планети Земљи. Однос према овом природном добру очитује и степен развоја цивилизације. Задовољавање основних људских потреба за водом на почетку 21. века, у геополитичком смислу представља се и као безбедносни проблем или претња. Недостатак овог стратешког ресурса или нерационално управљање и заштита воде по правилу доводи до озбиљних политичких последица. У том смислу, вода добија све већи значај, јер државе теже да успоставе контролу над изворима чисте воде. Како међународној заједници, осим смањења количине расположиве воде, прети и опасност од дугорочног загађења преосталих резервоара чисте воде због све оштријих урбаних, климатских и социјалних ограничења, тема заштите вода постаје једна од примарних на међународној политичкој и еколошкој агенди.² Чињеница је да бројни неспоразуми настају због процена воденог богатства и непознавања околности према којима вода није исто што и водени ресурс. Вода, као ресурс, је ограниченог обима у односу на воду посматрану уопште. Последњих година велика пажња посвећује се широком кругу националних и међународних питања о воденим ресурсима. Таква ситуација настаје због схватања све веће повезаности између водених ресурса и других области, преваходно климатских промена, енергетских ресурса, економских промена, мира и безбедности. Државни органи све већу пажњу и активности усмеравају на евентуалне проблеме везане за снабдевање воде, проблеме несташице (квалитетне) воде и напетостима које настају због приватизације водних ресурса, као последице процеса глобализације.³ Води, као националном и безбедносном ресурсу, садашње генерације требало би да обезбеде одрживо коришћење како не би угрозиле будуће нараштаје. Пијаћа вода јесте обновљив, али ограничен природни ресурс који је током развоја цивилизације добијао на значају због његове неопходности за опстанак. Временом, региони који располажу малим количинама овог ресурса почели су да оскудевају, што је довело до стварања тензија и конфликта који су најчешће решавани употребом силе. Научници сматрају да ће у будућности дефицит воде бити узрок бројних оружаних сукоба. Данас је са несташицом

² Слободан Нешковић, *Екологија и менаџмент животне средине*, Београд: Висока школа за пословну економију и предузетништво, Београд, 2012, стр. 51.

³ Дејана Јовановић Поповић, „Осврт на безбедност воде у XXI веку”, *Глобус*, 2017, бр. 37–38, стр. 83.

воде суочено преко 700 милиона становника, а наредних година очекује се знатно повећање тога броја. Највећа претња будућих директних сукоба биће због неравномерне расподеле водних ресурса. Будући да је дневна потрошња воде по глави становника 20 литара, а постоји милијарда људи на Земљи која има могућност коришћења воде у износу од 5 литара дневно, јасно је да је то највеће потенцијално жариште будућих сукоба. Највећи проблеми са мањком воде осећају се на Блиском истоку, у Кини, Индији, Средњој Азији, у земљама Источне и Централне Африке. Ни државе чланице ЕУ нису остале поштеђене проблема везаних са мањком воде. Овај проблем директно се везује за заштиту и управљање водама. Проблем је у ЕУ актуелизован са процесом европских интеграција. Приметно је, да је нешто израженији у мање развијеним државама. Државе чланице ЕУ обавезале су се да на овом плану инкорпорирају у своја унутрашња законодавства европске стандарде о управљању водама. Правни оквир који је ЕУ донела тим поводом садржан је у Оквирној директиви о водама која је на снази почев од 22. децембра 2000. године. Тим нормативним актом ЕУ је одредила смернице у погледу вођења водне политике и обезбеђења „доброг статуса вода“. То конкретно подразумева примену програма мера које обједињавају заштиту животне средине и управљање водама кроз мониторинге, процене и анализе планова рационалног коришћења речних сливова.⁴

2) ВОДА КАО ПРИРОДНИ РЕСУРС

Вода је дуго времена човеку била најдоступнији ресурс који је он неекономично и нерационално расипао и трошио, не надајући се да ће једног дана постати дефицитарни природни ресурс. Будући да је она најдрагоценији природни ресурс, без кога опстанак људског рода није могућ, нужно је тај ресурс заштитити и сачувати. Због бројних антропогених промена, посебно од почетка 20. века, обезбеђење пијаће воде у многим земљама појавило се као проблем. Највећу сметњу представља неравномерно распоређена количина воде у поједеним деловима света. Наиме, 3/4 годишњих падавина догађа се у подручјима где живи 1/3 светске популације.⁵ Са порастом броја становника, развојем индустрије, растом пољопривредне производње, ширењем и развојем урбаних средина и услед климатских промена дошло је до наглог повећања потрошње ресурса пијаће воде. Стање у свету се погоршава зато што се непромењена количина ресурса дели на све већи број

⁴ “Consolidated text: Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy”, *OJ L 327*, 22.12.2000.

⁵ Љубомир Гивовић, „Геостратегијски значај питке воде”, *Глобус*, 2016, бр. 30, стр. 71.

становника, будући да се у последње две хиљаде година људска популација повећала многоструко. Такав тренд повећања броја становника на нашој планети довешће у акутне проблеме најмногљудније делове света са оскудним резервама слатке воде. Урбани развој људске цивилизације, поред своје позитивне стране која се огледа у технолошком напретку и развоју, има и своје негативне последице које се одражавају на неодрживу употребу, потрошњу и дистрибуцију природних ресурса и загађења животне средине.⁶ Први на удару су се нашли ресурси пијаће воде, чија се расположива количина убрзо смањила. У регионима који су природно оскудни са пијаћом водом, порасле су тензије и конфликти, а ионако тешку ситуацију додатно је закомпликовао све већи утицај климатских промена. Убедљива научна истраживања указују да ће климатске промене утицати на залихе водних ресурса који ће у будућности представљати озбиљан безбедносни изазов. Постоји претња да ће глобално загревање пореметити традиционални образац падавина, што би имало за последицу учесталост и озбиљност суша и поплава. Да бисмо сачували воду као стратешки и национални ресурс, најпре га морамо штедети. Уколико се смањи потрошња и загађеност воде, више резерви ћемо сачувати. Приоритет би свакако требало да буде проналазак нових техника експлоатације воде, јер човечанство неће издржати проређивање воде, па је међународна солидарност и њено рационално коришћење неопходно. Напредак и развој људског друштва, с једне стране, донео је човеку напредак будући да му је омогућио једноставнији и бољи живот. С друге стране, довео је до низа нуспојава које се свакодневно негативно одражавају на ограничене ресурсе пијаће воде. Пораст људске популације, константан развој индустрије довели су до низа нуспродуката људског рада, што се одражава на промену квалитета воде. До 20. века, могла се апсорбовати количина штетних материја проузрокована људским радом, тако да се веће последице на глобалном нивоу нису осећале. Овај век, међутим, са собом носи бројне изазове, па тако и водне резерве доводи у питање будући да обновљивог ресурса имамо у све ограниченијим количинама.

3) ГЕОПОЛИТИЧКИ ЗНАЧАЈ ВОДЕ У 21. ВЕКУ

Са повећањем броја становника и проблем воде, искоришћавања и резерви постаје све важније питање савремене безбедности. Недостатак воде довешће до нове светске кризе, као и до нових конфликата у земљама сиромашним водом, где су већ неки од њих и подстакнути. Новији пример јесте сукоб између Турске и Сирије, где ће управљање Еуфратом довести до

⁶ Слободан Нешковић, *Земљиште и воде као сегмент националног интереса Србије*, Привредна комора Србије, Београд, 2008, стр. 21.

дипломатске кризе.⁷ Подаци УН показују да свету због несташице воде прете светски ратови и да је највише угрожен арапски свет где живи 5% светске популације који располаже са само 0,9% светских резерви воде. Приступачност воде за афрички континент представља проблем државне безбедности. Имајући у виду чињеницу да многе земље користе исте изворе, као на пример реку Нил, ствара се погодно тло за појаву нових ратова. Тако је одлука Етиопије о изградњи бране на Плавом Нилу изазвала огромно незадовољство Египта. Такво експлоатисање водних ресурса довело би до њиховог драстичног смањења, што би становништво Египта довело на руб егзистенције будући да 98% становништва Египта живи у долинама реке Нил. Кључни проблем је што водне ресурсе Нила, поред Египта, користи још десетак држава централне и источне Африке. Последњих година, са бржим економски развојем афричких земаља, експлоатација воде Нила се повећава. Брзи раст потрошње воде и ограничене залихе воде, довешће до раскорака између потреба за водом и могућности да се те потребе задовоље.⁸ То ће повећати јаз између развијених и неразвијених земаља, јер ће се потрошња воде највише повећавати у развијеним земљама, што ће довести до веће потражње за водом и створити услове за тероризам мотивисан проблемом обезбеђивања воде. Несташица воде проузроковаће трговину питком водом, тако да ће од природног ресурса постати роба на којој ће се једни богатити, а други сиромашити.⁹ До недостатка воде довело је расипање и слабо планирање, а што за последицу имало неједнаку дистрибуцију. Иако се тренутно са овим проблемом сусрећу земље Трећег света, новији извештаји УН-а показују и да се Велика Британија, као острвска земља, суочава са озбиљним проблемима несташице воде, а за њом одмах следи и САД. Несташица воде утицаће лоше на све, изазивајући дестабилизујуће кризе у којима ће вода бити коришћена као оружје. Већина ових земаља је неразвијена и бављење пољопривредом основно је занимање, па се вода у овим регионима највише користи за наводњавање обрадивог земљишта. Сматра се да ће се број становника у овим земљама у наредном периоду повећати скоро за дупло, што значи да ће се расположиве количине водног ресурса делити на све већи број људи. Од 1955. године број земаља које имају

⁷ Anastazija Tanja Đelic, Slobodan Nešković, "Economic and Environmental Context of Organic Agriculture and Farms in Serbia – Case Study", *Frensus Environmental Bulletin – FEB*, Germany, 2019, Vol. 28, No. 1, p. 87.

⁸ Слободан Нешкович, Д. Зуровац, *Вода као геополитички изазов 21. века*, Универзитет у Бања Луци, 2017, стр. 27.

⁹ Slobodan Nešković, Verica Savić, "Natural Resources Protection Strategies Important for Agriculture in the International Community and Republic of Serbia, Economic of Agriculture", 2018, Vol. LXV, No 2, p. 815.

хроничан проблем са слатком водом до 1990. године повећао се за још 13. Предвиђа се да ће се до 2025. године у овој групи наћи још 12 земаља, а до 2050. још 11, што је јасан показатељ да ће светска популација за двадесетак година живети у стању воденог стреса.¹⁰ Неспоразуми око коришћења водених ресурса у новијој историји су много израженији, јер владе и само становништво постају свесни да ће превласт над водом представљати јачег и моћнијег актера међународних односа. Бројне неспоразуме настојали су да реше представници УН путем компромиса како не би долазило до отворених оружаних сукоба. Ти споразуми претежно су се темељили на подели водотока. Споразума оваквог типа у претходном веку потписано је на хиљаду, међутим, споразуми не представљају чврсту и коначну гаранцију у решавању конфликта око овог природног ресурса.

Будући да данас живимо у свету у коме су распрострањени грађански и регионални ратови, побуне и тероризам који представљају највећу претњу глобалној безбедности, не смемо занемарити да је можда још већа претња интензивно надметање великих сила ради контроле, дистрибуције и поседовања природних ресурса. Вода још увек не привлачи огромну пажњу као, на пример, енергетски ресурси, али стратегије већ годинама уназад предвиђају да ће вода бити централни ресурс и тема 21. века. Имајући у виду дефицит природних ресурса у свету, пре свега воде, није тешко претпоставити да ће се сукоби водити око егзистенције и доступности ресурса, што ће представљати највећу претњу стабилности целом свету.¹¹ Поменуто је да у Африци постоје неспоразуми и оружани сукоби око преузимања превласти над реком Нил, где се број конфликта перманентно повећао од 1950. године. Од почетка 21. века на овом континенту забележено је 15 сукоба. Бројне климатске промене, убрзани развој индустрије и раст становништва највероватније ће довести до још већег повећања броја конфликта. У Азији, с друге стране, постоји неравномерна распоређеност воде по континенту. Као највећи и најмногољуднији континент, на коме је настањено око 60% светске популације, Азија има велики проблем јер се количине слатке воде из године у годину све више смањују. Подручје са најизраженијим тензијама и конфликтима представља басен реке Јордан, басени Тигра и Еуфрата и Аралско језеро у централној Азији. Број и интензитет конфликта повећава се у 21. веку, тако да их је до сада било укупно 36, што је за 53% више у односу на последњу деценију прошлог века.

¹⁰ Гаврило Остојић, *Контрола ресурса пијаће воде као извор регионалних сукоба*, Факултет безбедности, Београд, 2016, стр. 189.

¹¹ Хатица Бериша, Мила Јегеш, Игор Баришић, „Дефицит ресурса – узрок могућих сукоба”, *Техника – квалитет ИМС, стандардизација и метеорологија*, 2016, vol. 16, no. 2, стр. 339.

4) БЕЗБЕДНОСНЕ ПРЕДИКЦИЈЕ

Једна од најактуелнијих тема у прошлости и садашњости, о којој се много, писало јесте вођење ратова око нафте. Поуздано је да ће та тема имати своје значајно место и у будућности, примера ради, потенцијални ратови око нафте у Сирији и Ирану. Међутим, тема о којој се много ћути и мало зна јесте да ће се ратови у будућности одвијати и због воде, остављајући нафту као секундарни проблем. То и није тешко поверовати имајући у виду да је вода покретач живота и економије, а да се њене залихе константно смањују због бројних фактора у комбинацији са климатским променама. Конфликти због воде отуд настају зато што је она важна за опстанак живих бића на планети, али и зато што вода служи као средство путем кога се одвија производња енергије која је основни покретач економије свих држава. Уколико се бар мало промени дистрибуција овог ресурса, то за последицу има огромне промене по развој појединих народа и држава. Те мале промене доводе до потенцијалних конфликта и сукоба око овог природног ресурса. У свету данас постоји преко две стотине међународних речних система које деле две или више земаља, што представља будуће могуће жариште за бројне оружане сукобе, јер свака од тих држава има своје интересне сфере и делују у различитим правцима, а све у очувању својих националних интереса. У појединим регионима света, због специфичних историјских догађаја и нагомилавања проблема за која државе не могу да пронађу адекватна решења око поделе и контроле ресурса пијаће воде, јавља се висок ризик око ескалирања сукоба. У том смислу, у свету се посебно истичу четири таква жаришта: басен Аралског језера у Централној Азији, басен реке Јордан и сливови река Тигра и Еуфрата на подручју Блиског истока и басен реке Нил у Северноисточној Африци. Што се тиче Европе, земље као што су Кипар, Белгија, Шпанија, Италија, Бугарска, Малта, Македонија, Велика Британија и Немачка сматрају се високо воденостресним подручјима. Процентуално, за 14% становништва Европске уније недостаје вода.¹² Тако земље које се налазе узводно (нпр. Турска, Сирија и Ирак на Тигру и Еуфрату), граде бране и друге пројекте како би стекле утицај у региону и оствариле своје интересе везано за воду, у односу на слабије суседе који леже низводно (Иран). Осим четири претходно наведена високо ризична жаришта за избијање оружаног сукоба око коришћења слатке воде, у свету постоји седамнаест потенцијалних жаришта од којих се осам налази у Африци, седам у Азији и два на америчком континенту. У овим регионима се још увек не осећа хроничан недостатак воде као у високо ризичним подручјима, али и овде је пијаћа вода све више оптерећена од пораста броја становника, развојем пољопривреде и индустрије, растом урбаних средина, загађењем животне средине, климатским

¹² Slobodan Nešković, *The National Security Paradigm and National Interest in Postmodern Globalization Flows*, St. Cyril and St. Methodius University, Veliko Tarnovo, 2020, p. 15.

променама, политичким и националним превирањима. Због поменуте ситуације, у блиској будућности, у овим регионима вода ће постати дефицитарни ресурс, што ће довести до пораста тензија и конфликта и сврставање и ових подручја у групу високо ризичних за оружане сукобе.

Све напред наведено наговештава да ће се проблем оскудице воде интензивирати уколико се не предузму ефикасне и усклађене мере. Повећано коришћење воде подразумева да ће се водни стрес значајно повећати у 60% света. То ће довести до озбиљне кризе воде. Људска врста мора што пре да схвати нужност многих промена менаџмента водних ресурса. Како би се смањила могућност за избијање конфликта око слатке воде и како би се сачувао локални, регионални и међународни мир, мора се обезбедити одрживо и рационално управљање и коришћење водних ресурса уз поштовање међународних споразума између страна у спору. Концепт одрживог управљања и коришћења водних ресурса у будућности представљаће основни изазов за државе и заједнице у очувању међународног мира. Нужно је да делујемо рационално и одговорно према будућим нараштајима, и да пратимо све промене које се дешавају у људском друштву како бисмо очували геостратегијски ресурс воде, који као дефицитарни ресурс не би довео до ратних сукоба у 21. веку. Тренутно стање и понашање овај свет води у глобалну несигурност, која ће погодити целу људску заједницу и цео живи свет. За милијарде људи данашње стање је катастрофално, а с тачке глобалне безбедности оно је увод у општу катастрофу и тешке социјалне сукобе који ће кулминирати ратовима, што може довести и до масовних миграција ка подручјима богатим питком водом. Следствено, сукоби могу избити између богатих и сиромашних.¹³

4) ИЗВОРИ

Бериша, Хатица, Јегеш, Мила, Баришић, Игор, „Дефицит ресурса – узрок могућих сукоба”, *Техника – квалитет ИМС, стандардизација и метеорологија*, 2016, vol. 16, no. 2.

”Consolidated text: Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy”, *OJ L 327*, 22.12.2000.

Đelic, Anastazija Tanja, Nešković, Slobodan, “Economic and Environmental Context of Organic Agriculture and Farms in Serbia – Case Study”, *Frensus Environmental Bulletin* – FEB, Germany, 2019, Vol. 28, No. 1.

¹³ Slobodan Nešković et al., “Incorporation of Information Communication Technologies in Economic and Environmental Espionage”, *Frensus Environmental Bulletin* – FEB, 2020, Vol 29 – No 5, p. 4065.

- Гиговић, Љубомир, „Геостратегијски значај питке воде”, *Глобус*, 2016, бр. 30, стр. 71.
- Јовановић Поповић, Дејана, „Осврт на безбедност воде у XXI веку”, *Глобус*, 2017, бр. 37–38.
- Nešković, Slobodan et al., “Incorporation of Information Communication Technologies in Economic and Environmental Espionage”, *Frensius Environmental Bulletin – FEB*, 2020, Vol 29 – No 5.
- Nešković, Slobodan, Savić, Verica, “Natural Resources Protection Strategies Important for Agriculture in the International Community and Republic of Serbia, Economic of Agriculture”, 2018, Vol. LXV, No 2.
- Nešković, Slobodan, *The National Security Paradigm and National Interest in Postmodern Globalization Flows*, St. Cyril and St. Methodius University, Veliko Tarnovo, 2020.
- Нешковић, Слободан, Зуровац, Д., *Вода као геополитички изазов 21. века*, Универзитет у Бања Луци, 2017.
- Нешковић, Слободан, *Екологија и менаџмент животне средине*, Београд: Висока школа за пословну економију и предузетништво, Београд, 2012.
- Нешковић, Слободан, *Земљиште и воде као сегмент националног интереса Србије*, Привредна комора Србије, Београд, 2008.
- Остојић, Гаврило, *Контрола ресурса пијаће воде као извор регионалних сукоба*, Факултет безбедности, Београд, 2016.
- „Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године”, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 3/2017.

5) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Проблем воде, искоришћавање њених резерви представља све важније питање савремене безбедности и изазов за човечанство. Данас велики број земаља у свету сусреће се са озбиљним проблемима несташице питке воде. Бројне афричке земље дневно по глави становника троше од 2 до 5 литара воде, док је нормална просечна потрошња 20 литара по становнику. Дакле, није тешко закључити да се те државе суочавају са хроничним недостатком слатке воде. Оваква тенденција већ је проузроковала бројне конфликте у свету, а претпоставља се да ће се тензије у годинама пред нама још више повећавати услед раста популације, убрзаног развоја људске цивилизације у комбинацији с климатским променама. Са несташицом воде суочава се велики број земаља у свету, а овај проблем највише је изражен у земљама у развоју. Очување мира и безбедности у свету зависиће стога од управљања и коришћења водних ресурса, јер овај век представља велики изазов будући да се најмногољуднији део света сусреће са несташицом воде. Прогнозе предвиђају да ће се у наредних педесет

година резерве питке воде смањити за једну трећину, а врло извесно је и за једну половину. Јасно је да ће на такву ситуацију утицати и глобалне климатске промене, и бројни фактори који прате развој људске цивилизације, али томе ће допринети и нерационална потрошња воде. Због тога су закључени многобројни међународни споразуми и организовани бројни светски пројекти како би се обезбедиле додатне количине воде за људске потребе. ЕУ је, такође, у оквиру своје водне политике донела низ значајних политичких смерница којима се апелује на рационалну потрошњу воде. На законодавном плану ЕУ је усвојила Оквирну директиву о водама којом се плански успоставља правни режим управљања водама. У сврху испуњавања услова за приступање овој организацији, Република Србија донела је Стратегију управљања водама 2017. године. Стратегијом се на системском плану утврђују дугорочни правци управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године. Даље усаглашавање са Оквирном директивом ЕУ значиће доследну примену предвиђених пакета мера, које захтевају ширу институционалну реформу и јачање сектора вода на националном, регионалном и локалном нивоу.¹⁴

GEOPOLITICAL AND SECURITY SIGNIFICANCE OF WATER AS AN ESSENTIAL RESOURCE OF THE 21ST CENTURY

Summary: Water is a natural resource that is essential for the survival of mankind. In the modern geopolitical and security environment, water becomes a strategically important natural resource whose exploitation determines the direction of social development but also social crises, political disputes, and even armed conflicts. Focusing on the importance of water at the beginning of the 21st century, the author discusses the security problems related to the management and protection of water. This topic has become increasingly relevant during the process of accession to the European Union since the problems related to the protection of water and the environment, in general, have become more pronounced. Consequently, the fulfilment of EU safety standards in the field of water is an increasingly important condition for European integration. Starting from the assumption that water will eventually become one of the biggest geopolitical and security challenges for the entire world, the author concludes that for its rational use, something more orderly should be introduced, i.e., rules that would be applied internally so that states could optimally dispose of water resources. The special efforts made at the level of the EU and the United Nations, as well as other relevant international organisations and bodies, only speak in favour of this way of thinking, which takes care of the preservation of national interests and international security.

Keywords: Geopolitics, security, water, strategy, EU, United Nations.

¹⁴ „Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године”, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 3/2017.